

БУРЯДАД ҮНЭН

СОВЕТСКОЕ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИ БУРЯДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЕЙ, МИНИСТРНУУДАЙ СОВЕДЕЙ ОРГАН

Газетнай 1921 оной декабрийн 21-нээ гарана

№ 103 (17526)

1987 оной майн 2, суббото

Сэн 3 мүн.

«АРАДУУДАЙ ХООРОНДО ЭБ НАЙРАМДАЛ БЭХИЖУУЛЭНЭЙ ТҮЛӨӨ» УЛАСХООРОНДЫН ЛЕНИНСКЭ ШАНГУУДЫЕ ОЛГОХО КОМИТЕДЕЙ

ТОГТОЛ

1985—1986 онуудта Уласхоорондын Ленинскэ Шангуудые Олгохо Тухай

Эб найрамдалай болон арадуудай аюулгүй байдалай, уласхоорондын үргэн эхэ харилсаанай политика — Советскэ Союзай Ленинскэ гадаадын политика мандаха болтогой!

[КПСС-эй ЦК-гай Ураануудһаа.]

Эб найрамдал ханган бэхжүүлхүн тулоо тэмсэлдэ элгэе эхэ габыатай байһанайн түлоо «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхжүүлхүн түлоо» Уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо: Дюлуус К. Ньерере — политическэ болон гүрэнэй ажал абуулагча (Танзанийн Нэгэдэмэл Республика).

Герберт Мис — политическэ ажал абуулагча (Германийн Федеративнай Республика).
Петр Танчев — политическэ болон гүрэнэй ажал абуулагча (Болгарийн Арадай Республика).
Дороти Ходжин — эрдэмтэ, нийтн ажал абуулагча (Великобритани).

Мигель Д'Эското Бронкаш (Никарагуагай Республика).
Комитедэй түүрүүлэгшэ Н. Н. Блохин (СССР); комитедэй гашууд: Аруна Асаф Али (Инди), Эрве Базен (Франци), Нгуен Тхи Бинь (СРВ), Мирьял Вире-Туоминен (Финлянди), Софла Маринельо (Куба), Джеймс Олдридж (Великобритани), Б. Е. Патон (СССР), Н. А. Поповичев (СССР), Живель Рабасахала (Малагастан), Янши Ринос (Гречи), Юзеф Циранкевич (ПНР), А. В. Чаповский (СССР).

«АРАДУУДАЙ ХООРОНДО ЭБ НАЙРАМДАЛ БЭХИЖУУЛЭНЭЙ ТҮЛӨӨ» УЛАСХООРОНДЫН ЛЕНИНСКЭ ШАНГУУДЫЕ ОЛГОХО КОМИТЕДЕЙ

«Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхжүүлхүн түлоо» Уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо комитедэй засэдлан академик Н. Н. Блохин түүрүүлэгч дор апрелин 21-дэ болоһон байна.

1985—1986 онуудта Уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо тухай ороһон дуралхануудые комитет хаража үзөөд, энэ асуудалаар тогтоол баталан абаа.

Дюлуус К. НЬЕРЕРЕ

Герберт МИС

Петр ТАНЧЕВ

Дороти ХОДЖКИН

Мигель Д'ЭСКОТО

ШЭНЭДХЭЛГЫН ХАБАРАЙ ЭРШЭТЭ АЛХАМУУД

Москвада Улаан талмай дээрэ болоһон Майн 1-нэй жагсаал

Эртэ урдын Кремлин ханануудай дэргэдэ удаан хүлэгдэһэн зүлэг ногоон бултайга байна. Энэ жалад үе-үе болоод эл сөһөн ороно, хүйтэн халхин ходооро улэжэ байгаа. Гэбшэе мүнөөдэр, найндэртэ болг мэтэ дулаардаг. Нарата хайхан урар мондажа, ажалдаартай эршэнүүдэнь эргэһэн кибишанууд ороһонгой эсхир гур тэжин жудхэе. Оройтоһон инкэ харбаршэ ажабайдал өөршкэе абаа бшуу.

Энэжэды адли, хүшэр бархээлтэйгээршэе лээ, сухаршайгуур шэнэдхэн хубилгалга манай обществын акабайдал бүхы халбаринуудта бэлдүүлэгдэе эхилэжэ. Шэнэдхэлгын шэнжнүүд улам эгээр, улам тодо хурсаар харагдана. Хайша хэрэг, хайбул ябадалай эш үнэлэһэн 1985 оной апрель һарада һаагадһаа һэн КПСС-эй ЦК-гай апрелин Пленумэй тодорхойлоһон хараа шугам социализмы революцион оһосор шэнэдхэн хубилгах талар олонийн хэвхон байгуулы ажалай үндэһэй уруу табина.

Улаан талмай шэнэдхэн хубилгалгай таларшөгү хойбооһонгой. Улаан талмай шэнэдхэн, ГУМ-ай ноуур талые бурхөөдэн панно хурдадхэлгын хараа шугам болон манай гүрэнэй эб найрамдалта гадаадын политикын бата нэгэдэлтэй байһан түлэ болһон. Байһангай тал дунда — К. Маркс, ш. Энгельс, В. И. Ленинэй портретууд. Хамгыг илаша үзэл сурталай айл байлгээр, дэлхэйн ажалшаддай социализм эрхэ сулогай түлэе тэмсэлэй эршэнүүдэй нийтэ нэгэн байлгээр түүхэ тэдэнэй нэрэһэн нэгэ эргэдэ табина, нийлүүлэн нэгдүүлэн байна.

«Бүхы оронудай пролетаринар, нэгэдэгты!» — гэһэн уртай панно ажалша бүхы хүнүүдэй ангийн талар аха дүү байһы һүлэдэһэн. Кремлин Сенатска башина — СССР-эй Герб, Тэрэнэй хөв талар — союзна республикануудай гербүүд, СССР-эй худалмэршад болон таряашад дэлхэй дээрхэ түрүүшн оройн Гүрэнэй түр талмай дээрэ дагбан намилзана.

Наймдэртэй жагсаалнууд Москвагай гүдэмжануудые унгын хайхэн эсэргээр бурхөөдэ. Элдэб унгын шарнууд отгоргой оод табигдаа. Ажалша нислэлэй дуунууд, маршнууд Улаан талмай дээрэ хүржэ эрэн, нэгэдэмэл оркестрээр дэмжэгдэнэ. Энэ найндэртэй зүрхэ сэдхэл худалгэм эхин хүнүүдэй ухаан болдодо урма бээр түрүүлэн, Майн нэгэнэй гол үнгэ — улаан үнгэ — нислэл хотын Түбэй талмай бурхөөн. Хэдэн мянган тугшаддай талмай шулуун дэбхээр дээгүүр жэгдэ алхсаар үнхээршэе улаан ягарна. Улаан туугууд һэбшэ һалхинда далбан намилзана.

«Борьцэ директорэ һунгана» гэһэн бэшэтэй томо эхэ фотозураг дээрэ олон арбаад худалмэршадэй нэгэн һаналтайгаар үгжэ байһынь гэршэлэ. Нэгэдэлэй коллектив ажабайдалыгаа эгэл шула үйлэ хэрэгые Майн нэгэнэй жагсаал дээрэ ингэжэл хариулан байгаа. Хүнүүдэй һайн дурарва дэбжүүлгэ демократизм үргэдхээ, үлгэршаддай элүүлэн хэбэдуулаа эршэнүүдэ хариуцаа юм. — гэһэн КПСС-эй ЦК-гай январин (1987 он) Пленумэй дүгээн олоһон коллективүүдэ шэнэдхэн хубилгалгы бэлдүүлхэ арга олгохо талар шэлүүлэгдэнэ. «Борш» хэдэ тэдэнэй нэгэнинь болоно.

Горбачевы Локсембургин Компартин Түүрүүлэгшэ тайл хэһэн уулаалгын дүнгүүд зүбшэн хэлсэгдэе. Эб хайша ба бүхы арадуудай аюулгүй байдалай аша тулхайтоорын хариусаа шэнэдхэн хубилгалгын түлоо эх ажалта тугшын, тэдэнэй национальнэ эршэнүүд шэнэдхэн түла нийтнэй үр зорилгонуудые баримтаарилгэ үндэршөө элдэб оронудай коммунистуудэй колхоз эһонхой холбоо барисаар, үгжэ ойлголбайжүүлхэ шулаа гэжэ уулаалга дээрэ батагхдаа.

Лигачевы албанай хэрэгээр Венгрийн Арадай Республик ошожо эрэлгын дүнгүүд зүбшэн хэлсэгдэе. Венгрийн хубилгалгэдэй хөөрлөгдөөдү, партиан ба ажалын үлгэршад уулаалгандэй экономика болон эрдэм-технарисаа гүнзгээрүүлгын шэнэ арга боломжнуудые нэрэ, үзэл сурталы холбоо барисаа шангадхэа, партиануудын холбооо нарижуулаа, совет-венгрийн харилцан дэбшуулаа ёһондой дай дуршлөө хамтаарга хэбэ дэбжүүлхэ арга олгохо байна.

Москвагайхидэй Майн нэгэнэй жагсаалнууд дээрэ ажалай болгүүд тухай мэдээлэлүүдэй тобо мурнууд хүнүүдэй эдээр, материалнуудаар, тулшоор үйлдэрлэгдэһэн байха юм. Суботинго хабаадагшад 208 миллион түрэн олохо, түсэбэ табан жэлэй жасада оруула.

Бүхы оронудай коммунист суботинго эрхчтэйгээр хабаадажа, шэнэ габыатайгай ажалшанай түлоо КПСС-эй Центральнэ Комитет, СССР-эй Министруудай Совет, ВЦСПС болон ВЛКСМ-эй ЦК худалмэршадтэ, колхозинуудта, инженерно-техникскэ худалмэршадтэ, алба хаагшадта, элүүшуудта, Совет Арми болон Флодой сэргэшэдтэ, дейнай ба ажалай ветерануудта, мүн бусадшэ хүнүүдтэ гүнзгэ сэдхэлхээ бар бархалан хүргэнэ.

Ажалшад хүсэлэнүүдые хараада абажа, суботинго олоһон мүнзэ зөөри болшицаануудай, нарийлагтын байшануудые, амбулаторно-поликлиникын эмхи зургаануудые хэлбэр шэнэзэгдэе, онһон төлхикээр зэбсэжүүлэгдэе, болбосон түрэнгэй болгододо, үбшэнгые элүүрүүлэн тодорхойлоһон мүнөөнэй хэрэгсэлүүдээр тэдэнгые хангалдаа, үбшэнгые харууһалгада гаргашалдхэа байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой засэдлан апрелин 30-да И. И. Ленинэй түрэнөөр 117 жэлэй ойдо зорилгэдэһэн Бүхэсоюзна коммунист суботинго 1987 оной апрелин 18-да үнгэрэгдөө. Энэ сүбэтэй түрэнэй политическэ болон ажалшанай түлоо КПСС-эй ЦК-гай январин (1987 он) шидхээринуудые бодото дээрнэ бэлдүүлхэ, Агуу-Борин 70 жэлэй оё нэрэтэй сүбэтээр утгахы тэдэнэй эрмэлзэжэ болон толоотоо гаршэ болобо.

1987 оной апрелин 18-да үнгэрэгдөө, энэ сүбэтэй түрэнэй политическэ болон ажалшанай түлоо КПСС-эй ЦК-гай январин (1987 он) шидхээринуудые бодото дээрнэ бэлдүүлхэ, Агуу-Борин 70 жэлэй оё нэрэтэй сүбэтээр утгахы тэдэнэй эрмэлзэжэ болон толоотоо гаршэ болобо.

Энэ шэнэ нэгэн комплекс болохо экономика түсбэй эршээрлэг хэдаа социализмын шуһалын шуһала туйроу байдал, партиан экономика политика бөөдэ эзбэсэ мүн болоно гэжэ зүбшэн хэлсэлгын үеда алхэ. Экономика олоһон аргануудта түшгэлхээдөө, шэнэ шэнэ гурим арадай ажахи хүгжөөлгы хурдадхэа, ажахи бээ даагад худалхэ аргы үргэдхээ, партиан (нэгэдэл) тухай шэнэ Хуулин проектын үр предпрятинуудай (нэгэдэлүүдэй) харюусалгы түсэбэй үндэр үр дүнгүүдые туйлалдаа ажалша үндэр үр дүнэй үүсхэл олгохо ёһондой. Олоһон түсбэй үргэдхөөр, арадай ажахи, эрдэмтэй ба байгалие хамгаалгын асри эхэ асуудалуудые мүн дунда үргэнөөр зүбшэн хэлсэхээр хараалагдана.

Бүхы оронудай коммунист суботинго үндэршөө, тэрэнгые нормативна үндэһэй һуури дээрэ үр предпрятинуудай оруулхөөр хараалагдана. Партиануудай худалмэршад эршээр бунжын хараада абаа, али бүхы талаар заабаршыха аба-министрствүүд болон албан зургаануудые сүлөөлөгчид аша үр эхэтэйгээр хэрэглэхэ, материално-технарисын тогтууртай, найдамдэй байгы дээршэ, хэбэ болон үйлдэрлэгшэдэй хоорондох эхэ холбоһон гүрэнэй таарамжатай һайн гурим байгуулаа гуримтэйгээр арадай ажахи материално-техникскэ хангалгы эмхидхэлгын түлэ шэнжнүүдые, олоһон нарижуулаа хайжаруулаа хэмжэнүүд хараалагдана.

Зорилгонуудтай зохиолдуулан, СССР-эй Госпланай бодотой гуримтэй байгууламгы нарижуулаа хайжаруулаа хэбэ болон үйлдэрлэгшэдэй хоорондох холбоо барисаа, мүн СССР-эй үлгэршад Советэй сэг үргэлхын органиудай, минискууд болон албан зургаануудтай тэдэнэй ажал абууламгы хэрэг шангадхыа хараала.

Зорих эрдэм-техникын дэбжэлгы хүтэлбэрлэгдэе, партиан талаар СССР-эй гүрэнэй комитедэй үүргэ түлэ асуудла бунжын хэрэглэхэ үзэбэ. Эрдэм-техникын түлэ болон үйлдэрлэгшын хоорондох харилсаа үргэдхэмжескэ, дээдэ һургуулин болон һалбары һалбары үзэһэн холбоо барисаа хангаа шуһала гэжэ хандууһан байна. Комитедэй ажал абуулыг нарийжуулаа, эрдэм-техникэ хүгжөөлгын хэрэг заагдорхойлодоо багсаажалгын, шэнжлэлгын хүмэ шангадхэа, эрдэм-техникын дэбжэлтэ хүтэлбэрлэгшын эрхилэлгы зоёхохо, эрдэм-шэнжлгын ба проекторскэ институтуудые, эмхинуудые ажахи тооһөөдөө өөһэдөө мүнзэ һомолодоо гүйсэд оруулаа шэнжлэгдэһэн хэмжэнүүд зүбшэн хэлсэгдэе. 2000 сүбэй гүшүүн-оронудай эрдэм-техникын дэбжэмлексио программа бэлдүүлгын асуудалууд онсо дунда шаертай гэжэ тэмдэглэгдэе.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЕТЭ, СССР-эй МИНИСТРНУУДАЙ СОВЕДЕТЭ, ВЦСПС-тэ БОЛОН ВЛКСМ-эй ЦК-да

И. И. Ленинэй түрэнөөр 117 жэлэй ойдо зорилгэдэһэн Бүхэсоюзна коммунист суботинго 1987 оной апрелин 18-да үнгэрэгдөө. Энэ сүбэтэй түрэнэй политическэ болон ажалшанай түлоо КПСС-эй ЦК-гай январин (1987 он) шидхээринуудые бодото дээрнэ бэлдүүлхэ, Агуу-Борин 70 жэлэй оё нэрэтэй сүбэтээр утгахы тэдэнэй эрмэлзэжэ болон толоотоо гаршэ болобо.

1987 оной апрелин 18-да үнгэрэгдөө, энэ сүбэтэй түрэнэй политическэ болон ажалшанай түлоо КПСС-эй ЦК-гай январин (1987 он) шидхээринуудые бодото дээрнэ бэлдүүлхэ, Агуу-Борин 70 жэлэй оё нэрэтэй сүбэтээр утгахы тэдэнэй эрмэлзэжэ болон толоотоо гаршэ болобо.

Энэ шэнэ нэгэн комплекс болохо экономика түсбэй эршээрлэг хэдаа социализмын шуһалын шуһала туйроу байдал, партиан экономика политика бөөдэ эзбэсэ мүн болоно гэжэ зүбшэн хэлсэлгын үеда алхэ. Экономика олоһон аргануудта түшгэлхээдөө, шэнэ шэнэ гурим арадай ажахи хүгжөөлгы хурдадхэа, ажахи бээ даагад худалхэ аргы үргэдхээ, партиан (нэгэдэл) тухай шэнэ Хуулин проектын үр предпрятинуудай (нэгэдэлүүдэй) харюусалгы түсэбэй үндэр үр дүнгүүдые туйлалдаа ажалша үндэр үр дүнэй үүсхэл олгохо ёһондой. Олоһон түсбэй үргэдхөөр, арадай ажахи, эрдэмтэй ба байгалие хамгаалгын асри эхэ асуудалуудые мүн дунда үргэнөөр зүбшэн хэлсэхээр хараалагдана.

Бүхы оронудай коммунист суботинго үндэршөө, тэрэнгые нормативна үндэһэй һуури дээрэ үр предпрятинуудай оруулхөөр хараалагдана. Партиануудай худалмэршад эршээр бунжын хараада абаа, али бүхы талаар заабаршыха аба-министрствүүд болон албан зургаануудые сүлөөлөгчид аша үр эхэтэйгээр хэрэглэхэ, материално-технарисын тогтууртай, найдамдэй байгы дээршэ, хэбэ болон үйлдэрлэгшэдэй хоорондох эхэ холбоһон гүрэнэй таарамжатай һайн гурим байгуулаа гуримтэйгээр арадай ажахи материално-техникскэ хангалгы эмхидхэлгын түлэ шэнжнүүдые, олоһон нарижуулаа хайжаруулаа хэмжэнүүд хараалагдана.

Зорилгонуудтай зохиолдуулан, СССР-эй Госпланай бодотой гуримтэй байгууламгы нарижуулаа хайжаруулаа хэбэ болон үйлдэрлэгшэдэй хоорондох холбоо барисаа, мүн СССР-эй үлгэршад Советэй сэг үргэлхын органиудай, минискууд болон албан зургаануудтай тэдэнэй ажал абууламгы хэрэг шангадхыа хараала.

Зорих эрдэм-техникын дэбжэлгы хүтэлбэрлэгдэе, партиан талаар СССР-эй гүрэнэй комитедэй үүргэ түлэ асуудла бунжын хэрэглэхэ үзэбэ. Эрдэм-техникын түлэ болон үйлдэрлэгшын хоорондох холбоо барисаа, мүн СССР-эй үлгэршад Советэй сэг үргэлхын органиудай, минискууд болон албан зургаануудтай тэдэнэй ажал абууламгы хэрэг шангадхыа хараала.

Улаан-Үдэ хото. Советүүдэй талмай дээрэ болоһон ажалшаддай жагсаалһаа.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ШЭНЭДХЭЛГЫН ХАБАРАЙ ЭРШЭТЭ АЛХАМУУ

[Түгээл, Эхнийн 1-дэхи тусруул]

Умар тамарлаг эхилдэ, Москвагийн үнэн эршэд түрүүшн пасажирнуудыг, түрүүшн ашаануудыг зөвхө эхилдэй, Люблинскы районы колонно дотор үнэн эршэд олохоо хэрэгдэнэ.

Умар тамарлагын болзолыг хунахын тула хэбэр эртэ үнэн эршэд хүдэлсөөгүй мүлхэн хушлалтыг лодоолоор хамна бутаргажа, түрүүшн судануудта харгы гаргажа үгэлэн юм. Тэд галын мүлхэн талын тэд галын гаргалуу. Тэршэлэн зүдлэмийн хэвд тойбо ушруудад түлэ махууд ба олол аргануудын баян эршэд уусдаха байхтай, Тигэжэ Юнжэ портодо хэвнэ саг болотор «саг урзтэй», «саг урз багатай» ашаанууд гэжэ байхан юм. Нэгэ заримыгь зөвхөдэ болон, нүгөө дуулинэ зөвхө абдал хүшэр хүндэ байдаг хэн, Харин түлбарын бүгэдэндэ адли байгаа. Мүнөө портовигуудай үүсхэлээр ашаа зөөгдэ районууд нэгдэж, эсэсэй үр дүн—судануудта ашаа ашлал ба буулгалтыг хурдасгаа туйлах гол зорилго табигдаг.

Октябрьскы районы жагсаалшад колонныг толгойлохо хүндэтэ эрш «Улаан» пролетарин коллективтэ дахин

наа олгодоо, няхан оорингоо 130 жэлэй ойе тэмдэглэ- хэнэ завод—станок бүтээлгэн воторан мунөөдэршэе хурдасгалын эршэ дэлсээр зоригшоно.

«Улаан» пролетарин «Берөө» гэсэн совет-болгарин нэгдэлдэ суг хамта 1987 ондо үйлдэргин нугархай 750 модуль гаргаха юм—гэжэн транспарант колонно дээрүүр харгадэнэ. Жагсаалшад ээргэдэ мүнөө алхажа ябаа хабсэргэгшадый бригадир М. Фалькович хэдэн үдэрэй үнгэрэнэй хүндэ болгарин нухдэтээ хамта Стара-Згора хотодохи робототехникийн комбинатта хүдэлжэ эхилжэ байдаг. НРБ-ээ эрлэн робототехника шалгажа, ашлалгада оруулдаг юм. Тэдэ «Улаан» пролетарин станогтудай нэгдэж, үйлдэргин нугархай модуль болодог гэжээ. Тигэжэ тэдэ үсөөн хүнэй хүдэлжэ технологи гуримар хүдэлдэг байхаа аргатай болон. Мүнөө манай гол зорилго гэжээ, шаар болон. Энэ зорилгыг бишээ хамтэй хүсэл оролдогдоор шиндэнэ. Хүдэлсээршэдый бригадануудта андалажа абадэг билдээ эхээр туйлах—гэжэ эрш хөөрэнэ.

Нислэх хотын эрхм ажалш коллективүүд, бүхы районууд оронингоо гол талмай дээрэ өөндөгшөө ажал хэрэ-

гүүд тухай элдхэл барина. Первомайскы районы колонно дээрэ ингэжэ бэшгэдээн транспарант хэрэгдэнэ: «Түүдэлсээршэд хурдасгалын болон туйлын талаар хэрэгдэжигин ургалтын 70 проценте алмагта, арьбалонтын ашаар хангаха. «Экономика» гэжэн комплексно программэ энэ шиндэбэрнөө бэлүүлгэ гүйсэд хангаха байнэ».

Мүнөөдэрэй хайндэрэй нэрэ зүүжэ абадэг районы оморгохо юумэн он, Тигэжэ-шэе, шиндэжээгүй үсөөн бэ- шэ асуудалдуг байхан зандаа. «Продукцин шанарай талаар түсбөөсө район дүүргэ-гүй, Тэрэнэ хоёрдохи квар- талаа хүсэлдүүхэбэн гэжэн үгэнүүдэ элсүүлжэ хүсэтэйгөөр сонсононо. Өөрөөрөө шүүмжэлгэ ба шүүмжэлэн—энэний хайндэрэй шлэмжлэгшын шэнэ үгэдэ болон. Колоннонуудай нэгэн дээрэ нимэ шог зураг зурагтай: маха хэршэдэг тунхэрэлтэ металлэе зоргодо-лон болгон эхээр гаргана. Шанэр муутай продукци гар- гадаг хүнүүдэе гүрэнэй туй- хана абага элишлэн харуу- лан. Тетрадин нилээд томо худалхан дээрэ үхүбүнэй гар- гавар эршэдэ бэшгэдээй бай- на: «Бада үхүбүнэй саад хэ- зээ абага гэжээбидэй гэжэн асуудал РСФСР-эй Миннег- промай хүтэлбэрлэгшэдэй үр- да табиабди. Нэеи гуталы

фабрика Москвагийн агаарыг хэзээ бузарлахаа болихоб» Бүхы хуудалын дээрэн асуу- длуулжэ сэг аригтар табидаг- дай. Харин гар табилинэ орондо үхүбүүдэй фото-зураг нягданхай байна.

Тэрэнэй түлээр тарянай хоолоосуудар шэмжлэгдэнэй бүмбэрсэг дэлхэн макет ха- ргадба, Хабар, Түрүүшн бу- рзадаа, Сэсэлгэжэ байгаа мо- лод. Тигэжэ энэ бээр баяс- халантай хайндэрэй үедэ хаба- рай тарилгада гарахан трак- торнуудай хүжинөөн, хэргэн халбаржа байгаа газарай эл- дуланай амисхал Кремлин ханануудта хүрэн мэтэ бол- он.

Байшаа ондо нилээд хү- шэр хүндэ харбар тарашадый худбаа тудба гэжээ, Бороо болон саһар шэдлэн хүй- тэн үдэрүүдэ оройн эхэхиң нотагуудта хабарай тарилгын хүдэлмэрике хоёр-гурбан нө- дөлөөр хойшолуула. Тимэ- хэ хүдөөгэй олон ажалшад Майн Нэгэнэй жагсаалыг хү- лээн болгон эхээр гаргана. Юуб гэжээ, Юуб гэжээ, эрхэ ургасын үндэйс һури- таржа байгаа Час бүхэн мүн- өө хүнэтэй, гэжэ Колхооу- дай союзна советэй түрүүлгэ- шэ, Москва шадарай Владис- мир Ильичэй нэрэмжтэ кол- хозэй түрүүлгэшэ, Социали Ажалай Хоёр дахин Герой И. Кухарь хоорэнэ.

Москвагийн түмэр замшад

алхалд. Нислэх хотын тү- мэр замшад жэлэй түрүүшн кварталда гэгээлдэ хүсэлдэ- дүүлжэ, мүнөө хэлэн арбадэ ашанай посэднуудар түсб- ноо гадуур ашаа зөөн. Тэдэ- нэй тоо мүнөө түрүүшн зуун мянган тоинодо түгэлжэ байхтай.

И. В. Курчатовай нэрэмж- тэ Атомна элшэ хүсэнэй нис- титудай эрэмдэт болон мэргэ- гэлсэлдэй өөндөгшөө туй- лалтыг харуулан тоо соо нүлнүүдэнэ тоолохон бэр- хэтэй байна. 90.000.000 гравдэ плазмэнэ электронно компонент- нүүдэй нимэ үрдэнэ үзэгдөө- гүй эхэ дуулан анха түрүү- шиминэ дээрэй гэдэ энлэ, «ТОКАМАК-10» гэжэн түсэ- рэлтэ дээрэ абтаа. Энэний Наран дээрхи халуунха ар- бан табэ мянга дахин үлүү халуун болон ха юм. Нимэ хүнэй гараар бүтээгдэнэ одо- то элшын агшам зуура би болонгоо шинжэлгэдэ тон шуулаа мэдээсэлтэ үгөө.

Хүжюүн дорюун дуу дуу- лалдаһар талмай дээрэ студ- дентээр гаржа эршэ. «Хэр- бээ Москвага тэрэнэй хани- тажа байгаа Час бүхэн мүн- өө хүнэтэй, гэжэ Колхооу- дай союзна советэй түрүүлгэ- шэ, Москва шадарай Владис- мир Ильичэй нэрэмжтэ кол- хозэй түрүүлгэшэ, Социали Ажалай Хоёр дахин Герой И. Кухарь хоорэнэ.

Манай дээрэ һургуулин сонхонүүдһаа Улаан талмай,

Кремль хэрэгдэдэг юм, Би- дэндэ, африкануудта, эб ийрамдалай, адли тэгшэ бо- лото байдлаар түшэр тулгуур болохо танай оронинэ тэдэ элхэрхэлэн харуулдаг гэ- шэ—гэжэ тэрэ хэлэн.

Хайндэрэй талмай дээрэ га- раһан; шаг шуугатай олон мянган хүнүүдэй дундаһаа ар- тист Евгений Жарковиче гэгэ- гдэ бэлхэнээр танина. Тэрэ «Рожденная революцией» гэгэ- жэ олон серитэй телефильм- дэ милицийн комиссарай гол роликэ гүйсэдхэлэн байнэ.

Манай ажабайдалай гол шуулаа асуудалнууд тээшэ мүнөө кино эрвэн хандаа, һүүлэй үедэ манай эрхүүдэ, дие дүүргэнэ һулахан филь- мууд үгы боложо, бодото дээрэ тологтомо, эрид хурса, талэн бэлгитэй зохөлнууд гаржа эхилээ,—гэжэ тэрэ тоолоно.

РСФСР-эй габыата уран зу- рааша К. Антоновой зураһан «Победители» гэжэн зурагы гөройнууд Улаан талмай дээрэ уулзаба. Мүнөө уран зо- холшоо хүндэт айшладый дунда трибуна дээрэ зогсоно. Дайсанай туугуудыг газар дээрэ хаяжа байхан оорингоо эрэгэй нухдэе хушанай фронтоник гөб хайханар зу- раглан харуулан байнэ.

Мүнөө дайн тулалдаанай үнгэрөөр үнн болошоо хэвнэ, эб ийрамдалай ба тэ- рэнэй хуби заяанай түлөө ха-

наа зобонон үзэгдэлүүд солд- атуудта зураһан шохойн, бүтээлүүд дотор соностонон зандал гээшэ. Манай дурсал- го-хүдэлмэринүүд өлшөө талаараа бэрхлэхы урлал боло- дог байна. Дайнай хандарал хоорол хэзээдэшэе бу даб- тардаг лэ,—гэжэ Константин Михайлович хоорэнэ.

Дайгүй сэлмэг тэнгэрин һүлдэ тэмдэг болонон сэнхир хүхэ туугууды талмай дээрэ гараһан физкультуригүүд ба- рина ябана. Хүжжэм бүри шангаар эздэлжэ, спортсме- нууд, нэгэл хүндэ алдар, эб- тэй эетэйгээр олоной хаба- даһан гимнастическа компо- зици харуула. Тэдэй хүдэлжэ буринь залуу наһан, эршэ хүсэн, гөб хайхан эршэ тодоор харагдана. Спортивна программые уран хайханай гимнастикын бэлгитэйшуул түгээсэб.

Альга ташалгын сууряанай үшөө замхагүй байхаа, тал- май дээрэ басгадуудай эл- нэ булзг би болон. Эдэ- манай һүүлэй үедэ эхээр дэл- гэрэн ритмическэ гимнастикын секцинуудта хабаадаһаа болон ха юм. Тэдэй нөөдэ хархадаа спорт болон иску- ствын гайхамшата нэгдэлье оморгоон ойгоншо. Мүнөө- нэй түргэн хүжмэе волс хэвнэ абана. Тэрэнэй хүжжэм доро хэдэн зуугаад залуу, шуул бүгэлэн эрвэлдэнэ.

Арад зоной мэдээдэ иску- ствын байхан оройн талмай бэлгиттанине тоолоор бүтээлүүд дотор соностонон хүжжэмшээдэ, итхэдэй—эдэманай хотын байхан соёлой байшанууд ба сонго- гудай уран хайханай мүүдэй түлөөлгөшэ бол- гэжээ.

Талмайн бузы байхан луушуул ээлдэе. «Совет» Союнай Коммунист партиадар соло, алдар сонго- дар сонго» гэжэ гүрэн, ба- даһаа эршэ доро хэвнэ дахда, «Ура» гэгэжэ хуу- суурлагаар талмай хөрөн- гэжээ.

Майн Нэгэнэй хайндэрэй бидэ хөдөлбөригүүдэй элсүүлжэ гэгээбидэй Энэ хайндэрэй ур- гаржа хангалта байдаг хэвнэ шэнэ хэрэгүүдэе, шэнэ лантануудай бэлүүлгэе эрмэлзэ мундана. Мэ- манай түхүн тон шуулаа Агууехэ Октябрьн 70 жэй ой бидиние хүлэе; ба- обществын ажабайдалыг таллануудай, шэнэ хэрэгүүдэе энэ ойн баярай үгшэ байһанин тон эвэ үр дүн байна, Майн Нэгэнэй хайндэрэй ур гаржа хангалта абаба.

ТАСС-эй түгээлгэ ширин дентүүд: Л. Кислицын, В. Белков, А. Бурян, В. И. С. Сахто, Л. Черненко талмай дээрээ репортернэ бэ.

ЭНЭРХЫ ҺАЙХАН СЭДЬХЭЛТЭЙ ХҮНҮҮД ҺАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЫН ҺАЙНДЭР — БҮРЯАДА

„Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхжүүлхэнэй түлөө“ Уласхоорондын Ленинскэ шангуудыг олгохо комитедэй түрүүлэгшэ академик Н. Н. Блохитай хөөрэлдөөн

Хүи түрэлтэй хүжэлтэ эдэбхэлтэ саашаада һалбарон бадарха гү, али атомна дейдэй хоорон саһажа юм гү болон асуудалыг ядрна дай- нэй аюул хэлхэйн олон мил- лион хүнүүдэй урда табижа байна.

Бүмбэрсэг дэлхэйн эрхм түрүү хүбүүд, бэсөгдэ эб най- рамдалай түлөө тэмсэгдэ олон миллион хүнүүдэй түрүү эргэн- үүдэлдэ даһана. «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхжүүлхэнэй түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шан ха- даа, тэдэй элдэр габыаа үүсхэлээр сэлхэн үшэр болон түрүүшн гаран жэлэй урда «Улаан»-империалистуудай үүдэ- хэ—байхан эхүүдэн дайнай түлээ дунда СССР-эй Верховно Советэй Президиум энэ хүндэтэ шангал бии болгоо хэн.

В. И. Ленинэй түрнөөр 117 жэлэй ойдо зориулагдажа, Москвада үгчгэрэгдэнэ һуушын- гынээгээ сээсэдэн дээрэ совет болон гададын олонинтэй эршэд эхэ түлөөлгөшэдөөн «Улаан» Уласхоорондын Ленинскэ шангуудыг олгохо комитет Тэнзанин түрүүшн президент, Тэнзанин Революцион партин Түрүүлгэ- шэ—Джулиус К. Ньерере, Германдин Компартиин Түрүүлгэ- шэ—Герберт Миста, Болгарин—политическэ ба гүрэнэй элшэ—эс ажал абуулагша Петр Танчевэ, элшэ эс эрдэмтэ, эрдэмтэдэй Пугушско хүдэлсээ президент Дороти Ходжинкэ (Великбритани), Никарагуагай Республикайн гүрэнэй ажал абуулагша Мигель Д'Эското Бромандо 1985—1986 онуудай шангай лауреа- дуудай нэрэ зэргэнүүдэе олгобо.

Джулиус К. Ньерере 1922 ондо түрэлэн юм. Ангилада дээдэ һуруули дүүргэлэн бай- гоо. Түүхын богишн мэргэжлэ- тэй. Искусствын магистрай эр- дэмтэй нэрэ эргэтэй. Колониа- лизмада эсэргүү, оройнгоо бөөз даанан байдалай түлөө тэмсэгдэ шуулаа хубитаа оруулаа Тэнзанин түрүүшн Президент байла. Харин гэрэн жэл соо энэ туушалда хүдэл- хэн намтартай. 1954 онһоо 1977 он болотор оройн түрүүшн политическэ партин — Танганикын Африкын на- циональна союсай түрүүлгэ- шэ байхан юм. 1977 ондо Тэнза- ниин Революцион партиин байгуулагдаһанаа хойшо энэ партиин түрүүлгэшин тушаал- да хүдэлэн.

Германдин Компартиин Тү- рүүлгэшэ Герберт Мис (ФРГ) 1928 ондо Мюнхен гэжэ про- мышоник хотодо жиулууняа- шыншын үндэс түрэлэн байгаа. 1945 ондо ноуеса байдалһаа га- раһан Германдин Коммунист партиин ээргэдэ 16-тай эдир хүбүүн ороо бэлэй. Олон жө- лэй түршөөд демократическэ залуушуудай эхмичо—сүлөө- тэ немцэ залуушуудай союзые хүтэлбэрлөө.

1954 ондо КПГ-эй Гамбург- да болонон сээд дээрэ Г. Мис партиин правленийн гэр- шүүнээр, уадын КПГ-эй ЦК- гай 1-дэхи кварталай дун- гөр районной промышлена предриятинуудай дунда эрх- мэллэн одоолой үйлдэргэ- шин «Гуяан» нэгдэлэй фили- алыг коллектив нээбэ. Гуси- ноозерскын өвдөлшөд товор- на продукци гаргаха 1-дэхи кварталэй түсбөөсө 100,7 про- цент дүүргэжэ, түсбөөсө га- дуур 15 мянган түхэрэйгэй про- дукци хэрэглэшэдэ элсэгээгэ. Трибуна дээрээ Филиалы түрүү өвдөлшөдө ханаулаг- даһан «меркантилууд» эгээр элдэлгэнэ. 14 хүдэлсээршэ- нинь 1983 оной тоогоосоор ажаллана. Майн 1 болотор 12 жэлэнэйгэ түсбөөсө Г. В. Алексанян, М. Н. Рыбакова, Р. Я. Степанова болон бусад — бүхүдөө 8 хун дүүргэжэ. «Гусиноозерск» урхай тү- рүүшнэе түсбөөсө 125 процент

лонхой, Энээнэйгээ түлөө Но- ровско шиндэ хүртэлэн юм. Бестевинск эрдэмтэй талаар СССР-эй Наунакундай ажад- шын үндэр дээдэн шаглар — М. В. Ломоносовой нэрэмж- тэ алтан медалар шагнагда- хан байгаа.

Профессор Д. Ходжинкэ эб найрамдалай, арадуудай хоорондох хени барисанатай, үгээс ойголсолгын түлөө тэм- сэгдэ эдэбхитэйгээр хабаада- гад. Эб найрамдалай, яаерна дайнай аюулые зайсуулын тү- лөө эрдэмтэдэй уласхоорон- дын түлөөлгөшэ эршэдэ болон СССР-эй ЦК-гай сектор- рээр һунгадан байгаа. 1956 ондо Германдин Компартиин хоригодоной һүүлээр тэрэ по- литическэ, нитын болон пуб- личистическэ ажал абуулаа хэ- зэн, Германдин Коммунист пар- тине ноуесаар байгуулагдаа эдэбхитэйгээр хабаадаһан байгаа. 1969 ондо партиин нэгэ- дэхи сээд дээрэ тэрэ Герма- ниин Компартиин правленийн Президиумай гэршүүнээр, Ту- рингийн оролдоор, харин 1973 ондо партиин Түрүүлгэ- шэ хунгадлаа хэн.

Эб найрамдал бэхжүүлхэнэй түлөө, ФРГ-эй болон СССР-эй арадуудай хоорондох хени барисаае, харисаае хол- бооо, үгээс ойголсолгыг хүг- жөөхын түлөө эсээшэ сусышагы түмсэлшэ Герберт Мис орой- нойгоо зүүнэй үзэлтэй, де- мократическэ олонинтэй дун- да, мун гададын оронуудта нэрэ хүндэтэй юм.

Болгарин элшэ эхэ поли- тическэ ба гүрэнэй ажал абуу- лагша Петр Танчевэ 1920 ондо түрэлэн юм. Тэрэ юрест мэргэ- жлээтэй. Софин университет дүүргэнэй, 1944 он болотор залуушуудай газарай хүдэ- лондэ хабаададаг байгаа. Энэ- нэйгэ түлөө нэгэнтэ бэш ба- ригдажа, хаваданан намтартай. Болгариде арадай засагай тогтоогодоной һүүлээр П. Танчев эхэ нотагата — Хас- кова тэрэниие бэхжүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, НРБ- гэй залуушуудай хүдэлсээршэ хүтэлбэрлэгшэдэй нэгэннин хүдэлсээршэ болон, Болгарин Газарай арадай союсай ажал абуула- гдэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан байгаа. 1974 онһоо мүнөө болотор тэрэ союсай секре- тарь, НРБ-эй Гүрэнэй Советэй Түрүүлгэшин нэгдэхэй орлогшо байгаа.

П. Танчевэй толгойлодо Бол- гарин Газарай арадай союз эрхэбхитэс партинуудай нэгэ холбоо барисаа тоогоно, эб найрамдалай түлөө, социальнэ дэбхитэй түлөө эдэбхитэйгээр, шууд эхээр тэмсэгэн.

Эб найрамдалта хүсэнүүдэй нэгдэлье бэхжүүлгэдэ тэрэ эхэ хубитаа оруулдаг хүн юм, Европын аюулгүй байдлаай асуудалуудта, эб найрамда- ланай аргаар партинуудай нэгэ холбоо барисаа тоогоно, эб найрамдалай түлөө, социальнэ дэбхитэй түлөө эдэбхитэйгээр, шууд эхээр тэмсэгэн.

Уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреадуудай эргэ- нүүдэ табан шэнэ нэрээр нэмэгдэбэ. Уласхоорон- дын Ленинскэ шангуудыг элсүүлжэ, совет ороно- нын үлхэнөө «эвэрэй хайхан сэдхэлтэй хүнүүдэй» алдарты түлөөлгөшээдэе халуун а в р амаршанабди. Эб найрамда- лай түлөө тэмсэлшээдэ Пабло Нерудэ шүлгүүдэ соогоо ингэ- жэ нэрлэ хэн. Тэдэнэй нэрэ хүндэ эхэтэй үгэнүүд парле- ментүүд болон конгрессүүдэй трибунауд дээрээ, студентуудай жагсаалнууд болон уран шүлгэй хайндэр- нүүд дээрээ дайн дакарта эсэргүү минтинүүд ба ректо- рнуудыг үгы хээ жагсаал- нууд дээрээлэе соностог лэ.

(ТАСС).

ГУСИНООЗЕРСК

Буряад оройн нүүршэдэй хото хайндэрээр шэмжлэг- дэнхэй. Советүүдэй талмай баруун захдаа, универмагэй байшан дээрэ, «Партиин түсэ- бүүд — арадай түсбүүд» гэ- хэн эхэ паник үлгөөтэй.

Углоонэй 11 сэгта эндэ хо- тын ажалшадый Майн 1-дэ зориулагданан демонстраци эхилэб. Жагсаалын бэйша болон бусадый хайндэрэй дун- гөр районной промышлена предриятинуудай дунда эрх- мэллэн одоолой үйлдэргэ- шин «Гуяан» нэгдэлэй фили- алыг коллектив нээбэ. Гуси- ноозерскын өвдөлшөд товор- на продукци гаргаха 1-дэхи кварталэй түсбөөсө 100,7 про- цент дүүргэжэ, түсбөөсө га- дуур 15 мянган түхэрэйгэй про- дукци хэрэглэшэдэ элсэгээгэ. Трибуна дээрээ Филиалы түрүү өвдөлшөдө ханаулаг- даһан «меркантилууд» эгээр элдэлгэнэ. 14 хүдэлсээршэ- нинь 1983 оной тоогоосоор ажаллана. Майн 1 болотор 12 жэлэнэйгэ түсбөөсө Г. В. Алексанян, М. Н. Рыбакова, Р. Я. Степанова болон бусад — бүхүдөө 8 хун дүүргэжэ. «Гусиноозерск» урхай тү- рүүшнэе түсбөөсө 125 процент

КАБАНСК

Энэ үдэр Выдрино, Селен- гинск, Каменск, Кабанск, мун районной бусадые тосхон, һурунуудта, Бабушкин хото- до ажалшадый хайндэрэй жа- гсаалнууд үнгэрөө. Социалист мурсые өндэ нэгдэхэй к- варталай дунгуудээр к- лажэ гараһан кол- лективууд түрүү эргэдэ даб- шаа. Промышлена предриятинуудай дундаһаа Селенгин- скын ЦКК-гай, үрэ жэмээтэй заводой хүдэлмэришэдэ, ба- ригшадый коллективууд со- хойо баринга-заабарилгын уча- стогшад, мун тикээд Кебан- скын шубунай фабрикын, Ке- менскын нитын эдэе хоолой трестин коллективууд оисоо таряялан, сабылан дээрэ ажа- лтай охи буурануагы. Тарилга үргэлжэлөөр.

ЗАГАРАЙ

Районной түб һурунай гол талмай тээшэ улаан түгүүд болон транспарантуудыг гар- таа барихан хүнүүд олоороо шэнэглэнэ. Углоонэй 10 сэг. Оркестрай огсом дорюун хүжжэ сршон тоироние суурятуула- на.

Районной арадай гэгээрэлэй хүдэлмэришэдэ нэгэ жэгдэ- хэнээр алхалаа. Эдэнэр үнгэ- ргэжэ жэлдэ СССР-эй Гэгээ- рэлэй министрствын, гэгээ- рэлэй хүдэлмэришэдэй профсоюз ЦК-гай дамжуул- гын Улаан түгэ хүртэлэн ал- дартай.

Удаань колхоз болон совхо- зууд хоорондын лесхозой үт- дэмлэришэдэ оркестрай хүж- жэм дорюу ажаллар алхал- таар гаржа эрбэ. Тус лес- хозой коллектив байше оной- гоо дурбан харын түсбэ бол- зорһоны урид дүүргэжэ, КПСС-эй райкомой, районо Советэй гүйсэдкөмой дам- жуулгын Улаан түгэ хүртэлэн байна. Мун ДРСУ-гай «Мек- колхозстрой» ПМК-гай кол- лективуудта жагсаалы түрүү эргэдэ ябахэ эрхэ олгодоо юм.

Районной түбэй ажалшадый жагсаал баярай сүлхэн бай- дагда хүнээр.

Э. ДОЛХОНОВА, КПСС-эй райкомой секретарь.

ЗАКАМЕНСК

Арбан хоёрдохи табан жэ- лэй түрүүшн жэл манай рай- оной ажалшадэ шанга шөл- галтын жэл боложо, бүхэ хү- дэлмэрэ хубилган шэнэдхэээ талаар ямар үр дүнгүүдэе туйланһинэ харуула хэн. Энэ үе соо ажалы бүтээсэ дээшэ- лүүлжэ түсбөөсө үүргэлтэ 112 процентдэ хүрөө, продукциин өөршнэ үнэ шэнэ хараалданан- хаа 1 процентээр доошуула- ладаа. Арадай хэрэгтэйгэй продукци үйлдэргэшин тү- дэмлүүшэн Улаан түгэ хүр- тэн Сэлэнгин МПМК-гай коллектив талмай дээрүүр жэг- дэр алхан үнгэрэн. Колон- нын барилгашад барилга-хаб- саралгын хүдэлмэринэ 4 ха- рын түсбөөсө 100,5, ажалы бү- тээсэ дээшлүүлгэдэ 101 про- цент дүүргэжэ юм. Э. К. Циби- ков, И. А. Божитов гэгшэдэй толгойлодо электр-хабсарга- шадый бригаданууд коллектив соогоо түрүүлжэ хайндэрэй хүдэлсээршэ Сэлэн-Дундэ- гай хотолын, Гусиноозерскдо — 8 кварталтай байшан ашагла- даа тусагдаа.

И. ГАРМАЕВА, КПСС-эй Гусиноозерскын горкомой тапгыне дагшын орлогшо.

БЭШҮҮР

Районной түб хайндэрээр шэнэглэгдэнхэй. Хаа хаангай улаан түгүүд немилзана. Гөб хайханөөр бэшгэдэн урлаа ло- зунгууд, ирагуу хайхан хүг- жэм олоной ажалар татана.

ИВАЛГА

Ажалшадый уласхоорондын һаналаа нэгдэлгын хайндэрэе районной ажалшад омор баяр- тайгаар, ажалай эрхм бэлгүү- дээр үгтэжа байна. Улаан тү- гүүдэ немилзуулан, дорюун согтой хүжжэм доро батаар ал- халхан колоннонууд Ивалга тосхоной гудамжаар үнгэрбэ.

Майн Нэгэнэй жагсаалы о- ра и оной дайнай ба ажа- лай ветеранууд нэгээ. Тэдэ- нэй түрүүшн ээргэдэ олон ор- ден, медальнуудэ зүүһэн И. В. Ильков, И. М. Бранский, Е. Н. Халбеев гэгшэд абана. Удаань Ивалгин дунда һургуулин, техникческ мэргэжэлэй учили- щин һурагшад трибунын ур- дуун үнгэрэн.

С. БАЛДУЕВАЙ, фото.

ТҮМХЭН

Хэрн һурунай промыш- лануудай ажалшад, районной стадион дээрэ сулган дээрэ жагсаалда хабаруула. Социалист мурсые—манай гараһан барилга-заабарилгы участвогайди, «Социалист конторгайди, районой рафинин коллектив, туйланһанай худалмэришэдэй эрхм дунгуудыг туйлаа гэгэжэ эдэнэр жагсаалы туйла- жо ябаа.

ХЭЖЭНГЭ

Нэгдэхэй кварталай социалист мурсыеид шалгаран Цахи- рай, Михайловын совхозууд- дай ажалшэ коллективуудтэ зориулагданан амаршлын үгэнүүд талмай дээрүүр соност- тожо, жагсаалда хабаадагшад «Ура» хашаралгаар тэдэниие угтаба.

В. ХАЛТИНОВ, КПСС-эй райкомой инструктор.

А. МУНКУЕВ, КПСС-эй райкомой инструктор.

РАЙОННОЙ ТҮБ

Районной түб хайндэрээр шэнэглэгдэнхэй. Хаа хаангай улаан түгүүд немилзана. Гөб хайханөөр бэшгэдэн урлаа ло- зунгууд, ирагуу хайхан хүг- жэм олоной ажалар татана.

Э Н Э ХУУДАҢАМНАЙ:

△ Дайнай үеын Майн Нэгэнэй бэлэг тухай дурсалга

☞ Хурамхаанда болоһон фести валъ тухай репортаж

☞ Будамшуугай найндэрэй үгэ

△ Арадай аман зохиёлой абдарһаа

☞ Багахан тэмдэглэлнүүд

ХОЁР-ХОЁР ХОТИРУУЛГА

ХҮН гэжэ наһажахада, уян сэдхэлтэй. болдог юм гэжэ эхшүүлэй хоёрлалдаа, ханандаа гайхалдаа бэлэб. Тэрэ тон зүйтэй хэлэгдэн байнал даа. Наһагшар ла болжо эхилхэдээ, хамаг юумэнэй үг удые зүбөөр тайлбарилжа, урдань хүсэд сэнгээгүй юумээ сэнгэжэ эхилхэ.

...1942 оной хабар байгаа. Майн 1 дүтлэжэ байһан хадан бидэ — хургуулинхид концерт бэлэжэ гэжэ үдэшлэн — хоёрдохи халаанд хурдагуудай хэсхэлэй дүрэмсээр лэ, хургуули соогоо сүгэрхэдэй.

Дүшэн хоёр оной Майн 1-дэ концертэше табижа шадвалгыни хабарай тарилга эхилэн хэй, сулоогэй са байгаа. Балуун фронт дээрэ шүтэнэ эхэ байлдаһан болжо, Социалист Эсэгэ оронгоо хамгаалан, нотагэй хубуудай баатарилгаар тэмсэн алуулһан тухай сэкир хуяа саарһанай абтажа байхада, юмнэй концерт табиулха гэбхиин гэжэ багшманай партийна эхэн организациин хүтэлбэрилгэлшэдэ зэмлүүлһанэе байжа болоо.

Гэбшье тэрээнэ Майн 1 эхэнһээ болжо хадугада бэшэ. Найндэрэй болохоно хэдэн хоног урид хургуулингаагаа газаруурине, дүтэ тойроной үйлэснүүдые одоол мунхыштар гэхээр сабэрлэжэ нэмдэ.

Шэжэ хатуушар нэгэ ород эхэнэр хургуулинхид шорой хамалша нэн. Муу юумэн гэхэдэ, даярдалһан лэ газартаа хубуудые бадаржа, шаанса хаража абха. «Өөрөөше жеахан үхибүүтэй даа, юмнэ манни нитэрэ зоо үздэгэ аб!» — гэжэ дүрээ гутан, тэрэ эхэнэрэе хоорондоо бүтүүхэн үзэн ядахабди.

Угөөдэр найндэрэй болохоо байхада, хэдэг лэ хэсхэлнүүдээ хэбхэди. Концерт харуулжа шахеда болһондоо, уруу дугхунууд биди. Сагаан мээшээтэй юмнэй сол доро хэбхэе оббөрөөд, юмн ааб гэжэ һонирхо-бөшөгшүбди.

Хэсхэлэй дүрээрэн тухай бишухан сад хоног хэвара багтажа ядан шубуухай мэтээр жингирбди. Бидэ гэртэе ябаха түхээршэбди.

...Байгэһэй! — гэжэ Балмасу Пыловна багшын Шанга гэжэн зурхисемнай дараахидна — Хэйшйа нитэрэ абтан ярашаба? Ябагыг гэхэдэ ябаха болөөд байдагууд бэлэгшэлтэ.

Багшманга шага дуунда яаха аргагүй бидэ хүрөөгөө дарагддаг һэмди. Балмасу Пыловна нитэрэе хүсэлжэ, ионур аманайгаа улайтар хашхардаг байгагүй, харин түрэлхин тимиэ сад-яад гэгэн шага дуутай багша нэн.

Манга бага эрэгэ зэмлэдэ гээд, стол дээрхи мээшээг бэе тээшэ дүтүүлэн, досооһон хотирүүлһануудыа гаргажа:

— Ухибүүд! Бүхэ ардэйн ажалша зоний эхэ найндэр үгөөдэр болохоно гэшэ. Найндэрэй бэлэг болжо, таанергаа хоёр-хоёр хотирүүлга барюулахани. Дайнай дүрээрэн хойно эхэ бэлэгтэ хүртэдэг болоно абзаат даа! — гэжэ багшманай бидэниие досооһон хайрһалһан нөөдөр харад, хүн бүхэндэ хоёр-хоёр хотирүүлга хүртөөһэн юм.

— О-о-о! Шинисын найхан гурилар барһан тэдэхэн хотирүүлһанууд ямар хоншухууд, яаһан амтайтай байгаа гэжэ һананат! Угөөдэрхэн халуун пешинһэн «мулатарһан» байгаа ёһотой даа. Юуб гэхэдэ, хүсэд хүрөөдүй, бүлэгшэлтэ нэн. Тэдэхэн хотирүүлһануудай бүлэгхэн хамгал муно болотор намда мартагдаагүй.

Нагэ-нагэ хотирүүлһаа сүүмхэнүүд рүүгаа хэбхэрбод (гэртэе абашажа найрхаа, гэртэхиндэ бага багшарше һань, амн үзүүлжэ хэрэгтэй бшуу!), хоёрдохиение жаа жаахенеер түгэлдэн хэвэжа абад, классһаа гаргабеди. Коридор соо гарахатайман адли:

— Хилээмэй бүтэрһай бү унагаагыт пол дээр! — гэжэ үнөөхи шорой хамалша утажа абад ганирба. Багша гүжэгэ гараад, ородоор хайсхэн юм хуу дуттаржархоб нэн. Ород хэлэндэ тэрэ үедэ обборхонуд байһанше һаа, гол түлэбшэн ойлголот һэмди. «Юунда тэдэ үхибүүдые хэрэгтэ хэрэггүйгөөр ходо хараһан хэбхэртэ байшарба? Эдэтэй эхэтэй эсэ-

гэтэй үхибүүд гэшэ. Олонойн эсэгэнэр дай-галдажа ябана. Зариманһань саарһан эрэн-хэй. Алуула гэжэ Энэһинээ зошшо үхибүүдые харахатнай бу дулуулжа. Зүб гүй! — гэжэ үнөөхил шага шаангар дугардагаараа шорой хамалгада хэлэ нэн ху. Хургуулин багшманга анха түрүүнээ «шага ээмэ» хүртэн тэрэ эхэнэр дуугаа хуряжа, хомоһын үхибүүдые харахаха болһон юм. Тихэндэн бидэ тэрэнээ «Тетя Маша» гэжэ нэрлэдэг, газаһаа ороходоо, хэрэлсэ дээрэ хуваа һайса арыаад, пол муухайдахагүй гэжэ шадлаарга оролдодог болоо агша һэмди.

Дайн соо эдихэ хоол хоморшог һааб даа. Угүуһан гаряһанһаа хүрэнгэ хажаа абад лэ, бэшение баргасан шухуу сэрлэхэдээ тэжээл-сээ гэжэ Эхэ орондоо тушалга бу байгаа «бүхы юумээ» — фронтдо! — гэжэн урла тэрэ үеын ажалһад, үхибүүд эсэгээр мэдэдэг нэн.

Тэдэ багшанеркэй хананһаа гурил олоһон байгаа хаб гэжэ мүнөө гайхалдаа. Өнөдэ-тэнэ юмн муртэй нормо! үгтэдэг байха һэм даа. Колхозой правленийн түрүүлэгшэнээ эржик, нөөсһөөе шинисын талха абад лэ, Фролов-хүгшэндэ барюуһан байгаа ёһотой гэжэ тухылдабди. Үбгэнөө үхүүлһэн, басагатай, хубууэтэй ород хүшэн манай колхозой түрлэ һуудал нэн. Манай нотагараһай үбгэнэ оббогөөр тэрэниие Фролов-хүшэн гэжэ нэрлэдэг нэн. Хубууһинииниин Фролов мүнөө Хорин районной Удэ һууринда һуудал гэгшэ.

Дайнай дүрээртэ тэбээр гурбан жэл үнөөд байгаа. Беарһад, багшанеркэй, илангаа Балмасу Пыловна Мухсанова найндэрөөр дашарамадууһан, шабинергаа барюулуха гэжэн байгаа ёһотой. Шанга-шага абатай, сунхалтай шагаар хэрэгдэдэг багшманай үнэн дээрэ энэрэнгэн эхэн найхан сэдхэлтэй хүн байгаа гэжэ мүнөө сэнгээһэн юм.

Яруунда болоһон литература, искусствын үдэрүүнүдэ хэбаадахада, би нотаггаа — Эгэ-тын-Адаг хүрэнгэ, түрлэ хургуулидеман болоһон уулзада хэбаадаһануудыа хургуулин актова зал соо һурагшадтай араар хэрлэдэн һууһан багшанеркэй дунда өөрингөө багшине үгүлжэ, досоогоо хүм унаа һэм. Юуб гэхэдэ, минни түрүүһин багша, 7 хуугдэе түржэ хумүүжүүлһэн эхэ Б. П. Мухсанова дүшөөд жэлдэ эхин класса багшалда, пенсидэ гаража, нилээн олон эзнээрээ, ашанараа хүл дээрээн гэрлалсаад байтараа, 1986 оной ноябрь соо гэгтэ нэһа баршаһан юм.

Багшага үгүлэн, элгээгэ хүмэрюуһан һуу-хадан, үнөөхи хотирүүлһанууд ээлүүдгүй һангадаа бэлэй. Нанан соогоо эрдэбэ язынн багшануудыа, шангуудыа яһала абгадһан юм ааб байгаа. Зүбөөр дайнай үеын Майн 1-нэй хоёр-хоёр хотирүүлга шэнгэ үнэтэй дулаанар һангаддаг болг абжаа үзөөгүйбди.

Экинэгэ наһараа багшманһан хургуулида үхибүүдүнэй — Добрыня Базаржаповна, Жамьян Гончикивич Базаржапов, Гэме Базаржаповна Гончикина (нэгэ эсгэн үхибүүд ондо ондоо оббогөөр бэшүүлэгдэдэг байһан үе һааб даа!) гэгшэд амжалтотой найнаар багшалжа ябана. Эдэнэр экинэгэ сагаан сэдхэлтэй үе залгуулан, шабинергаа энэрхэй найханаар хөндөдэг байгаа — Бэдэ гэжэ эгитэнб. Юмн эдэнэрэй «Эгэтын-Адаг» түрүүһин коммунардуудай нэгэн Базаржап Гончикивич Гончикичын түрлэн урилар. Тихэндэ баһа «улаан» коммуни-нин үгье залгажа абанаһаа мартаха эрхгүйбди.

Эсэгэ оронсоо хамгалһан Агууэхэ дайнай жэлүүнүдэй холбоотой гансахан үзэгдэлэе шэлэжэ, багшмангаа гэрлэдэ дурасхалне хүндэлжэ гэгшение унашагад ойлгобо ёһотой Дайнай жэлүүнүдэ үлэнгэжэ абһан, эсэгээрээ алдажа үншэрһэн үхибүүдэй сэдхэлдэ хайхан үрлэ тариха, Эхэ орондоо гүн сэдхэлдэ хайхан дурлала: байхаар, эрлиг дайсадые үзэн ядаха мэдэрэлтэйгээр, ажалда дуратайгээр һурган хумүүжүүлһэн бүхы багшанерга эхэ тэмдэглэлни дурасхал болот! Үгэрһэн юмнэн хэнэһише бу мартагдагүй.

Ц. ДОНДОГОВ.

БОРООГЙ ДУҢАЛ—ДАЛАЙДА НЭМЭРИ

Улаан-Удын хургуулинүүдтэ эб найрамдалай тулоо, «одо-го дайн» ба тэрэ тулгуур үзүүлжэ хөндөг американ эгэ-г-дүүдые буруушаһан һурагшадтай жэгсаал болоно. Жашын, Улаан-Удын 18-дехи, 49-дехи хургуулинүүдтэ нимэ жэгсаалнууд Майн 1-нэй урда тээхэнэ болоһон байна.

Түмэрэй, саарһанай хаядаһануудые суглуулжа тускэй маге-энуудта тушаажа, олоһон мүнөө гэдэнэр Эб найрамдалай жасада оруулха гэжэ шиндэр, «Бороогй дайн» — дайнэй нэ-мэри гэгшэд, үхибүүдэй гараар олоһон мүнүнги тимиэ эхэ бэлэше һаа, эб найрамдалыи эхэ дэлхэй дээрэ багачуулха хэрэгтэ өөрингөө үүргие дүүргэжэ — гэжэ 49-дехи хургуу-лин директор К. И. Иванов һурагшадтайнга жэгсаал дээрэ мэдүүлһэн байна.

Р. ДАШИЕВА.

«ДАЛАЙ ШАДАРАЙ ДАЙДА»

Мэдээжэ бүрлэд уран зохиолоо Михаил Жигжитовэй «Далай шадарай дайда» («Подморье») гэжэн роман сценын хэлэндэ оруулагдаба. Тимэ эхэ худалһарине мэрэгжэлтэ кол-лективэй бэшэ, харин найн дур-гатай — Улаан-Удын аман-шадарай соной «Савсоот» байһанмай дэрэдэхэ арвай театрайхой — гэжэ гаранган-да сайхаар шэнэ. Анха түр-үүн байгуулагдаһанһан хой-шо апар 20 жэлэй туршида тус театрые хүтэлбэрилжэ яд-һан республикын соёлой сабля-та хүдэлмэрилэгшэ Р. М. Ефи-мова дүрлэлтэй хүн хадан романай инсценировкаше өөрөө хэжэ гэжэ бодоб. Тимэ романы найн гургуулин хэди сценын хэлэндэ оруулагдаба. Ямар 4-4 хүнэй хявданалатай эүжэж мүнүдлһэн байна.

Арадайһаа коллективэй шэ-жэ бүтээлэе эүжээтэй премье-рэдэ сугларһан завойд хүд-элмэрилэгшэ халуунгар утгаа. Гэгшэтэй хамта эүжээше ту-шаан абхаар эрһэн арадай театрайнуудыа республиканы ээ-рени эцүүдү Р. М. Ефи-мова өөртэй нилээд олон үн-дэрлэлтэ ажгаладаа. Э. Уишынэй эүжэдэ, «Далай ша-дарай дайда» гэжэ эүжэ уран найруулаһан, сценын инсценировкаше, актердуудай ху-бсанай талаар сортой эхэ дур-гатаһануудтай. Тэрэ хадни биднөө режиссерын һуви байһан дэрлэлтэше, режиссер-тэ завойд профсоюзно кини-театрые зүгөөе са соогоо тини-лаланы үзүүлэгдээшөөше болоо.

Тимэ хабаше, эүжэж найн мунхур, эхэ хадарга үнэжээрэ-жэтай. В. Малишкын, В. Чернык, В. Перяков, С. Ва-шинков, В. Николаев, С. Ури-нов, Е. Половин, О. Ковален-кова нэтин эсүүдү — артист-нартай суг дэрхэн Сержа Курбатова, Арч Мухсанова, Алена Шанкин түрүүтэй үхи-бүүд наадаха, хамтганга сэхэ захатан уран гоо байһын ту-лоо шадлаарга ороһон ху юм.

В. ДОРЖИЕВА.

ОНЬОН ҮГЭНҮҮД

Эбэ нэгэдэлэн шагайнууд

Элэе барина эдхэ, Уагаа нэгэдэлэн хүнүүд Уагаа хабэгай эбхэхэ.

Эдин муу — эдилдэл, Хэбин муу — харбалдаан, Эльбээргэ хайтай булган элнхэгүй.

Эб нэгэтэй хүнүүд малдахагүй.

Эрдэмт ээжэ — Эб найрамдал, Эб нэгэтэн эбэрхэгүй.

Эбэ — тоһон гарааг, [И. Н. МАДАСОНОВ] суг-луулжа хэбүүлһэн «Буряд арадай оньон, хошоо үг-нүүд» гэжэ номһо абтабди.

— Юу хармаандаха һа-наа хүшин? — габэб.

— Сэржэмтэйхэни бад даа! Юуэн ойгодо яда-бшн, Будамшуу? Өөрингөө газетын ноурта наймага һай-сахан мунсадаһаа мартаа-гшн? Арчи наһанаһанайн түлөө Бишни архида дүр-тайб, буруушаангүйбди. Зү-бөөр улан архинша бэшэб. Архч уугаһаше һаа, ажалла алдагүй ябаб. Тедэ ниниин фельетоной үнүдээр.

— Тедэ зүб лэ ажалһаа гаргууһан байгаа хэлһини. Ажалда эрэл лэ, наһинт сооһоно архиншаан шэжүүд лэ, ажалла урагшань ябуу-лаа болбод байгаа һанайһи, — гэжэ ноёргодоб.

— Тедэ намайе архинша гэгшэни?

— Ямарше архинша хүн өөрингөө архиншаб гэжэ хө-лөдөгтэй юм. Шинше тингэ-бэб.

— Архч хармаандаха һа-наа хүшин? — габэб.

— Сэржэмтэйхэни бад даа! Юуэн ойгодо яда-бшн, Будамшуу? Өөрингөө газетын ноурта наймага һай-сахан мунсадаһаа мартаа-гшн? Арчи наһанаһанайн түлөө Бишни архида дүр-тайб, буруушаангүйбди. Зү-бөөр улан архинша бэшэб. Архч уугаһаше һаа, ажалла алдагүй ябаб. Тедэ ниниин фельетоной үнүдээр.

— Тедэ зүб лэ ажалһаа гаргууһан байгаа хэлһини. Ажалда эрэл лэ, наһинт сооһоно архиншаан шэжүүд лэ, ажалла урагшань ябуу-лаа болбод байгаа һанайһи, — гэжэ ноёргодоб.

— Тедэ намайе архинша гэгшэни?

— Ямарше архинша хүн өөрингөө архиншаб гэжэ хө-лөдөгтэй юм. Шинше тингэ-бэб.

ХАБАРАЙ ХАТАР ЖОРОО МҮРНҮҮД

Хабаргын зулаагд бэе бээс Хэгдан соотур хэзэлдэн хульбарнэ. Хаанаһаашэб һалхин гэгтэ һэрээд: «Хабар — хатуу! Намар — натуу!» — гэнэ.

Хатаршаа механизатор эмээлэн, Хадамал мүнгэн хантаргын татална.

Харкиса ульгатай тракторча мэдлэни, Халуун хяндаа шүрбүүдмэ дэһна

Шамарган шара саһан бударна Саһа абашахаа, Харалган хара һалхин хатарна Хабараа аруудхахаа.

Нарьян, нэрээн тэнгэри ээдлэб: Нажараа нарайлуулаха, Мал адууһан игаажа бэлшэб Майн зүлгэ зулгаалсахаа.

«Театральна хабар-87» фестиваль

ГААРГЫН АРАДАЙ ТЕАТР ҮНДЭР ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Агууэхэ Октябрин 70 жэлэй ойн баярта зориулагдаһан «Баргажанай голот театральна хабар» гэжэн фести-валъ Хурамхаанда тон амжал-тайгаар үнэгэрлэдэб.

...Ой модоор бүрхөөгдэһэн Бүгсэхөөн гэжэ газарта Барга-жанай районной арадай хоёр театрай түлөөлэгшэдые хурам-ханайкид хани залуунаар уг-таба. Зашалта далайда дэлэл, малгайтай, гартаа хүсэ номин хадар барһан Хурамханай хүүгэдэй хургуулин директор Н. Р. Гармаева «Амаршалгин дуу» хонгоһон хоолойгоор ханхинуулба. Угаань буряд арадай ёһо гурмаар сагаан эдээнэй дээрээһээ айлшад хүр-тэб. Ногоон торгон тэргил-тэй, Барханай арадей театрай ветеран Б. Д. Будаева айлша-даа халуунаар амаршалад, элэ жэгалтай, элүүр энхэ ажалууһынь, талаан бэлгээ хүжөөн, театрайгаа үндэр нэрэ хүндые дээрэ үргэн, ур-ма зоригтойгоор ажаллахынье бултанда хүсэжэ, үрэлэй һай-хан үгэнүүдээ айлдахаба.

Фестивалие нээлгэн баяр ёһолол Баргажанай соёлой бай-шанай дэргэдэ үргэлжэлэб. Барханай арадей депутатудай коллосовей гүисэдкомийе түрүүлэгшэ М. М. Доржиев, КПСС-эй Хурамханай райко-мой секретарь В. И. Будаев, Ленинэй нэрэмжтэ колхозой түрүүлэгшэ В. Д. Шыренов боло-лон бусал нүхэд үгэ хэлэжэ, фестивалида хэбаагшадта эхэ амжалта хүсэбди.

Алдарта ойн хүндэлдэ үн-гэргэгдэжэ байһан Арадай уран бэлгитэй бүхсэюан II фести-валъташэ В. Д. Шыреновтай эх-нэгэдэлдэһэн «Театральна хабар» харагдаа 7 коллек-тив хэбадаха, тинхэдэ 1932 ондо Барханай арадей теат-рай эхин һуури табишадтай нэгэн байһан, амжалы ветеран Р. Е. Ешинойой нэрэмжэ-тэ республиканы шан эрхим коллективтэ түрүүһиниэ ба-рыулагдаха гэжэ тэдээр мэдээлэб.

Угаань Баргажанай райо-ной түлөөлэгшэдтэ ород ара-дей ёһо заншалар дэбхэтэй хилээмэн барюулагдаба. Тэ-рлэлэн баяр ёһололой ор-шон байдалда тус фестивал-лын түг үргэдэг. Тинхэдэ Эсэгэ оронсоо хамгалһан Агуу-э

эзэ дайнда унаһан энэ нота-гэй баятар хубуудыа дурас-халне ёһолол, алдар солын хүсөөгэй дэргэдэ венуугдые комсомолшүүд табиба.

Энэ митингын һүүлээр фести-валда хэбаагшадта, фелье-тал Барханай түхүнхиээр шэнжэлгын арадай музейтэй танилсаба. Барханай арадей театрай зориулагдаһан студия-нууд энэ сугларгаһа да дэе һонирхууһан байна. Барха-най театрай хүдэлмэрилэгшэ эд-лэ-хитэйгэр хэбаагддаг байһан Р. Е. Ешинов тухай фото-зур-агууд энэ олон байгаа. Угаань мүнөө үеын ёһо заншалһаа дай үдэршүүдэ үнэгэрлэдэ «бээр» гэжэн байһанда орожо харабад.

Хурамханай районной — Барханай, Дэрэнэй, Гааргын арадай театрууд, мун Улаан-халанай, Элэнэй драматическэй коллективүүд, тинхэдэ хүршэ районһоо Баргажанай болон Баян-Голой театрууд энэ фести-валдада гурбан үдэрэй тур-шада хэбадаһан байна. Эхэ орондойнай олон үндэһэ яһа-тан, мун буряд драматург-нуудай пьесүүнүдэй үндэрөөр табидаһан жүжүүд энэ хэ-рүлэгдэһэн. РСФСР-эй теат-ральна ажал ябуулагда-шад арай холбоһон Буря-дай отделениин консуль-тант-шүүмхэлэгшэ А. А. Поли-тов, Улаан-Удын гүрэнэй ород драмын театрай режис-сер В. И. Кондратьев, Зүүн-Сибиржин гүрэнэй соёлой ин-

театрально-режис-серско кафедрын ажалгша Бэгша Т. Б. Бадаева, рес-публикын Соёлой министр-болон дэргэдэ научн-методи-ческэ түбэй худалмэрилэгшэ В. Д. Батомагарлова гэгшэд республиканы жюриин бурси-хадэ оронон байна. Районной түлэ соёлой байшангай дээр-хэ болжо, худөө нотагуу-даар тэдээр ябажа, зүжүү-дэе хаража сэнгээһэн, һайн най-руулагдай зүжүүдэе тэмдэг-лэжэ, эрхим артистнуудые то-дорхойлоһон байна.

Гааргын арадей театрта фести-валын лауреат гэжэн нэрэ эрэгэ, тинхэдэ Р. Ешинойой нэрэмжэте шан олгодоо. Энэ театрай режиссерыи Б. Д. Галсанов (коллектив Ц. Шагжи-ной «Хабарай дуун» гэжэн зүж-гэй Агууэхэ Октябрин 70 жэлэй ойдо зориулаа юм, Барга-жанай районной Баян-Голой театрай коллектив Ч. Айтма-тов «Эхын таряалан гэжэн зү-жэтэ һайнар наадажа фести-валын нэгэдэлэн шатын дипло-мод хүртэб. Казах драматург Б. Мурселовой «Козы Корпеш Баян Сулу» гэжэн пьесээр най-рууһан зүжэгтэ хэбаадаһан бурханайхидта фестивалин нэ-гэдэхи шатын диплом барюу-лагдаа. Дэрэнэй болон Баян-Голой арадей театруудай кол-лективүүд гурбадахи шатын дипломгоор шагнагдаһан байна. Буряадай АССР-эй Соёлой министртын Хүндэрлэй грав-мотануудар арадай театрай ветеранууд Р. У. Раднева (Бар-хан), В. В. Попруджина (Барга-

ТАРЯАН ТУХАЙ ТААБАРИНУУД

Аатайһын хубууд Алтайһаа үнэтэй. Ваабайһаа ерэхэдэ, Дөгшлэй байгаад, Эндэ ерэхэдэ Дэгэлгүйбди. Урда хадда Унаганай толгой хадгагалаа, Хойнош толгой хадгагалаа, Ухай хорхой болоһон байгаа. Уни болоод олоһондо, Ухай хорхой болоһон байгаа, Хойто хадда хадгагалаа, Хойнош толгой хадгагалаа, Ухай хорхой болоһон байгаа, Уни болоод олоһондо, Ухай хорхой болоһон байгаа, Хойто хадда хадгагалаа, Хойнош толгой хадгагалаа, Ухай хорхой болоһон байгаа.

Шэйдэг һайшмэһе Убоон үбгэн Убэн бүтэрэй, Ута норта погроздэй, Улан хасар хадгагалаа, Халуун заха хадгагалаа, Хаан шэнгэ шургуу Сандаа ваабайһаа.

Самсатай байһан сэдэ Нухэдэйноо дүдэ, Нухэдэйноо дүдэ, Носогон болоһондо.

Суббото, Майн 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва, 8.00 — Угөөнэй зар-ядка. Мультфильм. Хүржэм. 8.30 — Шэнэ һонин. 8.50 — Ба-гашуудта зориулагдаһан дам-жуулга. 9.20 — «Булуугууд». 9.50 — «Памяты» — телефильм. 10.20 — «Бүгэдэдэ ба хүн бү-хэндэ». 10.50 — Хоккейгэй дэлхэйн чемпионат. Түгээсэ-лэй бүлэгтэй командалуудай матч. 12.55 — А. Корнейчук адли нэрэтэй зүжэе өр «Фронт» гэжэн уран найханай фильм. 15.00 — Эдир дууша-

Хайханай фильм. 12.30 — ножурнал. 12.40 — Чини-лармони — залуучуудай поминовениа» — телефильм. 13.30 — «Он приехал в Революционно платан». 14.00 — Мультфильм. 14.20 — «Ный тикхэдэ» — уран най-хай фильм. 14.40 — «Бар-мита» — телефильм. 15.00 — Концерт. 21.00 — «Ан-на» — телефильм. 21.15 — «Телефильм». 21.30 — М. В. Мухсановой гэгшэ тэ-МГУ-гай академиктэй дуулаха. 22.00 — «Врем-я». 22.05 — Бармита. 22.15 — Бармита. 22.30 — «Светлая». 22.45 — «Светлая». 23.00 — «Светлая». 23.15 — «Светлая». 23.30 — «Светлая». 23.45 — «Светлая».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва, 9.00 — Угөөнэй гимнастика. 9.15 — Бармита фильм. 9.30 — Ритмическэ гимнастика. 10.00 — Эрдэм дэлгэ-руулгын фильм. 10.25 — «Уг-өөнэй почто». 10.55 — «Слу-жилки дөе товарища» — уран аюулгүй байдале сэдэ киножурнал. 12.40 — Чини-лармони — залуучуудай поминовениа» — телефильм. 13.30 — «Он приехал в Революционно платан». 14.00 — Мультфильм. 14.20 — «Ный тикхэдэ» — уран най-хай фильм. 14.40 — «Бар-мита» — телефильм. 15.00 — Концерт. 21.00 — «Ан-на» — телефильм. 21.15 — «Телефильм». 21.30 — М. В. Мухсановой гэгшэ тэ-МГУ-гай академиктэй дуулаха. 22.00 — «Врем-я». 22.05 — Бармита. 22.15 — Бармита. 22.30 — «Светлая». 22.45 — «Светлая». 23.00 — «Светлая». 23.15 — «Светлая». 23.30 — «Светлая». 23.45 — «Светлая».

Воскресени, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва, 8.00 — Угөөнэй зар-ядка. Мультфильм. Хүржэм. 8.30 — Времья. 9.15 — Бармита фильм. 9.40 — Ритмическэ гимнастика. 10.25 — «Спор-тотогой» тираж. 10.40 — «Бу-дильник». 11.10 — «Свететскэ Сонода алба хэблэб». 12.10 — «Угөөнэй почто». 12.40 — «Ан-на» шалагшадтай клуб». 13.40 — «Хүгжэмтэ кино». 14.10 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.10 — «Элүүр энхэ байгаа». 15.55 — «Москва—Лондон» — теле-хүүргэ. 17.05 — Тележур-нал. 17.35 — «Надежда Круп-ская. Воспоминания о жизни» — бармита фильм. 17.55 — «Ухибүүдэ» — фильм. «Доб-ро пожаловать, или посторон-ним вход воспрещен». 19.05 — Мультфильм. 19.25 — Кино-мэдээлэл. 20.25 — Эстрада дамжуулга. 22.00 — Времья. 22.30 — Мунөөдэрэй аялгаар. 23.00 — Кино-шэнжэлэл. 23.10 — Шэнэ һонин. 23.15 — «Хок-кейгэр дэлхэйн чемпионат. Түгээсэ-лэй бүлэгтэй командалуудай матч». ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва, 9.00 — «Зарядкада, зоготгы». 9.20 — «Класси-кай хүжэмтэ зургууд». 9.40 — Мультфильм. 10.10 — Ю. Ша-порин. «На поле Куликовом» — симфоник-кантата. 11.30 — «Ород хэлэн». 12.00 — «Берег-дех озеанов» — бармита фильм. 12.30 — Ю. Вибор. «Веревава ветка» — теле-зүжэ. 15.20 — Дүрэ буялалдан барилдаагар Европнын чемпионат. 16.05 — «Харгын аюулгүй байдале сэдэ киножурнал. 12.40 — Чини-лармони — залуучуудай поминовениа» — телефильм. 13.30 — «Он приехал в Революционно платан». 14.00 — Мультфильм. 14.20 — «Ный тикхэдэ» — уран най-хай фильм. 14.40 — «Бар-мита» — телефильм. 15.00 — Концерт. 21.00 — «Ан-на» — телефильм. 21.15 — «Телефильм». 21.30 — М. В. Мухсановой гэгшэ тэ-МГУ-гай академиктэй дуулаха. 22.00 — «Врем-я». 22.05 — Бармита. 22.15 — Бармита. 22.30 — «Светлая». 22.45 — «Светлая». 23.00 — «Светлая». 23.15 — «Светлая». 23.30 — «Светлая». 23.45 — «Светлая».

ПРАВДА БУРАЯАЙ

Нэгэдэлэн хурдаһаа «КПСС-эй ЦК-эй Политбюро», «СШ-нэхэлгын хабарай эриштэ алхууд», «КПСС-эй Центральна Комитет», СССР-эй Министруудай Советэ, ВЦСПС-тэ болон ВЛКСМ-эй ЦК-дэ» — ТАСС-эй материалнууд. «Майн Нэгэниие утан» — материалнуудай суглуулбар.

Хойрдохи хуудһанда

Эб найрамдалай ба ажалы эдэ маар — Улаан-Удын ажалшад Майн Нэгэний жэгсаалаа. А. Климовэй хэлэн репортаж «Республикын районной найндэрэй жэгсаалаа».

Гурбадхи хуудһанда. «Рос-син ажалай эриштэ» — ТАСС-эй материал. «Аредуудай хоорондоо эб найрамдал бэрх-жүүлһэнэй үлөө» Улсхоорондын Ленинскэ шангуудые оло-хоо комитетэдэ — ТАСС.

Дүрбэдхи хуудһанда. Зо-дохон ажалай оршон. «Дешин хара зүрхэ сэдхэл хүртээр» — Л. Зандановай статья. «Улсхоорондын мэдээлэлнүүд» — ТАСС-эй корреспондентүүдэй хилин санаһаа элгээрэн мэдээлэлнүүдэй суглуулбар.

Юудамшуу

«СЕЛЬМАГТАНЬ СЭРЖЭМЭЙХИ БАЙХАГУЙ!»

ОЛОХОН ЖЭЛДЭ з